

ADVIES
VAN 27 AUGUSTUS 2025
OVER DE ONTWERPBESLUITEN
TOT WIJZIGING VAN HET MELDINGS- EN VRIJSTELLINGSBESLUIT
EN TOT VASTSTELLING VAN DE LIMITATIEVE LIJST VAN MOGELIJKE
VERGUNNINGSPLICHTIGE HANDELINGEN OP GEMEENTELIJK NIVEAU

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	ALGEMENE BEOORDELING	2
III.	HERIJKING SYSTEEM MELDINGEN - VERGUNNINGEN - VRIJSTELLINGEN	2
IV.	VRIJSTELLINGEN	3
V.	LIMITATIEVE LIJST: UNIFORMITEIT VERSUS LOKALE AUTONOMIE	7
VI.	ARTIKELSGEWIJZE BEMERKINGEN	10

I. SITUERING

1. SARO ontving op 16 juli 2025 adviesvragen van minister Jo Brouns over:

- het voorontwerp van BVR tot wijziging van het BVR van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de VCRO [hierna: 'wijzigingsbesluit meldingen'];¹
- het voorontwerp van BVR tot wijziging van het BVR van 16 juli 2010 tot bepaling van de stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is en van het BVR van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het BVR van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen [hierna: 'wijzigingsbesluit vrijstellingen'];²
- het voorontwerp van BVR tot vaststelling van de limitatieve lijst van mogelijke vergunningsplichtige handelingen op gemeentelijk niveau, vermeld in artikel 4.5.2. van de VCRO [hierna: 'ontwerpbesluit vaststelling limitatieve lijst'].³

2. De drie ontwerpbesluiten geven uitvoering aan het decreet houdende diverse bepalingen over omgeving, leefmilieu en ruimtelijke ordening van 17 mei 2024 [hierna: 'Verzameldecreet Omgeving'].⁴ Dit Verzameldecreet Omgeving voorziet – in navolging van de 'Conceptnota bijsturing van de regelgeving inzake de omgevingsvergunning'⁵ [hierna: 'conceptnota'] – in een wijziging van het toepassingsgebied van vrijstellingen en meldingen bij stedenbouwkundige vergunningsplicht.⁶

Daarnaast bepaalt het Verzameldecreet Omgeving (art. 4.5.2 VCRO) dat de Vlaamse Regering een limitatieve lijst vaststelt van vrijgestelde of niet-vergunningsplichtige stedenbouwkundige handelingen waarvoor de gemeenten via een stedenbouwkundige verordening een bijkomende vergunningplicht kunnen invoeren.

¹<https://themis.vlaanderen.be/files/1752a440-5597-11f0-a71f-c9eca0a02c79/download?name=VR%202025%200407%20DOC.0590-2%20Meldingen%20-%20BVR.pdf&content-disposition=inline>

²<https://themis.vlaanderen.be/files/397e6c60-58ef-11f0-a71f-c9eca0a02c79/download?name=VR%202025%200407%20DOC.0591-2%20Vrijstellingen%20-%20BVR%20TER.pdf&content-disposition=inline>

³<https://themis.vlaanderen.be/files/9da5c650-5815-11f0-a71f-c9eca0a02c79/download?name=VR%202025%200407%20DOC.0589-2%20Limitatieve%20lijst%20-%20BVR%20BIS.pdf&content-disposition=inline>

⁴<https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1039913&datum=&geannoteerd=false&print=false>

⁵<https://omgeving.vlaanderen.be/sites/default/files/2022-03/Conceptnota%20omgevingsvergunningsdecreet%202022.pdf>

⁶Het Verzameldecreet Omgeving van 17 mei 2024 bepaalt onder andere dat de meldingsplicht enkel kan ingevoerd worden voor vergunningsplichtige stedenbouwkundige handelingen met een tijdelijk karakter (art. 4.2.2, §1 VCRO)

Op 21 december 2022 bracht SARO advies uit over het ontwerpdecreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening.⁷

3. De voorgestelde wijzigingen van het wijzigingsbesluit meldingen en het wijzigingsbesluit vrijstellingen, alsook het ontwerpbesluit vaststelling limitatieve lijst dienen te worden gelezen in onderlinge samenhang. SARO opteert daarom om de adviesvragen over de drie ontwerpbesluiten te behandelen in één advies.

II. ALGEMENE BEOORDELING

4. SARO formuleert volgende strategische bemerkingen ten aanzien van de voorliggende ontwerpbesluiten:
 - a. De raad vindt het positief dat met de ontwerpbesluiten concreet uitvoering wordt gegeven aan de aangekondigde herijking van het systeem van vrijstellingen, meldingsplichten en vergunningsplichten, met als doel meer uniformiteit en duidelijkheid in de regelgeving te creëren. De raad kan de uitgangspunten van deze herijking onderschrijven, maar vraagt om deze consequent toe te willen passen. (zie deel III)
 - b. De raad waardeert dat bewust wordt ingezet op het faciliteren van 'positieve ingrepen' met een beperkte ruimtelijke impact, zowel bij woningen als bij andere gebouwen. De raad formuleert een aantal bedenkingen bij specifieke vrijstellingen. De raad stelt vast dat bepaalde vrijgestelde handelingen een potentieel grote ruimtelijke impact kunnen hebben. Bovendien lijken een aantal van deze vrijstellingen niet / onvoldoende afgestemd op de strategische doelstellingen van het Vlaams omgevingsbeleid. (zie deel IV)
 - c. De raad erkent dat met de limitatieve lijst is gezocht naar een regeling die duidelijkheid en uniformiteit combineert met lokale autonomie en maatwerk. SARO heeft een aantal vragen bij de overgangsmaatregelen van deze nieuwe regelgeving. Daarnaast formuleert de raad een aantal bedenkingen ten aanzien van de voorgestelde regeling binnen werelderfgoedcontext. (zie deel V)
 - d. Tot slot formuleert de raad enkele artikelsgewijze bemerkingen ter verduidelijking of optimalisatie van de voorgestelde bepalingen. (zie deel VI)

III. HERIJKING SYSTEEM MELDINGEN - VERGUNNINGEN - VRIJSTELLINGEN

5. Evenwicht administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid, en ruimtelijke kwaliteit. De raad vindt het positief dat met de ontwerpbesluiten concreet uitvoering wordt gegeven aan de aangekondigde herijking van het systeem van vrijstellingen, meldingsplichten en vergunningsplichten, met als doel meer uniformiteit en duidelijkheid in de regelgeving te creëren. De raad vraagt hierbij aandacht voor het noodzakelijke evenwicht tussen administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid, en het bewaken van ruimtelijke kwaliteit.

De herijking van het systeem leidt tot een herschikking van stedenbouwkundige handelingen: bepaalde handelingen die vandaag meldingsplichtig zijn, worden vrijgesteld of vergunningsplichtig.⁸ De raad stelt vast dat de uitgangspunten uit de conceptnota daarbij werden hernomen. Zo is een vrijstelling bedoeld voor occasionele handelingen of gebruik (eenmalig, korte duurtijd), geldt de meldingsplicht voor tijdelijke vergunningsplichtige handelingen of functiewijzigingen (langere duurtijd), en blijft een vergunning vereist voor permanente handelingen of functiewijzigingen. Daarnaast wordt een differentiatie gemaakt op basis van de omvang of impact: bij een beperkte omvang en duurtijd volstaat in principe een

⁷ <https://sarovlaanderen.be/advies-verzameldecreet-2022>

⁸ Nota aan de Vlaamse Regering bij het wijzigingsbesluit meldingen, pag. 3

vrijstelling.⁹

De raad kan deze uitgangspunten – in lijn met artikel 4.2.3. van de VCRO¹⁰, dat de rechtsgrond voor vrijstellingen vastlegt – onderschrijven. De raad vraagt wel om deze consequent toe te passen.

De raad stelt namelijk vast dat bepaalde vrijgestelde handelingen een potentieel grote ruimtelijke impact kunnen hebben, wat niet in overeenstemming is met de vooropgestelde uitgangspunten voor de herijking van het systeem en met de rechtsgrond voor vrijstellingen cf. de VCRO (art. 4.2.3).¹¹ Bovendien lijken een aantal van deze vrijstellingen niet in lijn met de strategische doelstellingen van het Vlaamse omgevingsbeleid. Het gaat daarbij onder meer om doelstellingen inzake het verminderen van het bijkomend ruimtebeslag¹² en robuuste open ruimte door het terugdringen van de verhardingsgraad¹³.

Een duidelijke motivering of beleidsmatige onderbouwing voor deze keuzes ontbreekt in de nota's en de verslagen aan de Vlaamse Regering. In deel IV van dit advies gaat de raad hier dieper op in bij de bespreking van enkele specifieke vrijstellingen.

6. Stedenbouwkundig vs. milieukundig kader. De raad merkt op dat de voorliggende ontwerpbesluiten enkel wijzigingen doorvoeren binnen het stedenbouwkundige luik van het systeem van meldingen, vrijstellingen en vergunningen. Achter het instrument van omgevingsvergunningen blijft nog steeds een inhoudelijke opdeling tussen stedenbouw (VCRO en uitvoeringsbesluiten) en milieu (DABM en VLAREM) bestaan. Zo kunnen handelingen vanuit stedenbouwkundige invalshoek vrijgesteld zijn van vergunning, maar tegelijk vergunningsplichtig blijven op basis van de milieuregelgeving, en vice versa.

De raad merkt op dat ook hier de nodige afstemming en stroomlijning tussen beide regelgevingskaders wenselijk is, met het oog op duidelijkheid en betere werkbaarheid van de regelgeving voor zowel overheden als initiatiefnemers.

IV. VRIJSTELLINGEN

7. Algemeen. De raad waardeert dat bewust wordt ingezet op het faciliteren van 'positieve ingrepen' met een beperkte ruimtelijke impact, zoals isolatiewerken, beperkte renovaties en de installatie van zonnepanelen en -boilers – zowel bij woningen als bij andere gebouwen.

Zoals eerder in dit advies (punt 5) aangehaald heeft de raad een aantal bedenkingen bij specifieke

⁹ Voor permanente handelingen of functiewijzigingen met een geringe omvang of impact volstaat een vrijstelling, maar moet de nodige aandacht gaan naar implicaties van EPB-eisen en de medewerking van de architect.

¹⁰ De Vlaamse Regering bepaalt de lijst van de handelingen waarvoor in afwijking van artikel 4.2.1 geen omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist is. Ze houdt hierbij rekening met: 1° het tijdelijk of occasioneel karakter van de handelingen, of; 2° de ruimtelijke impact van de handelingen omwille van hun omvang, aard of ligging. Handelingen waarvoor een milieueffectenrapport, een passende beoordeling of een mobiliteitsstudie moet worden opgemaakt, worden uitgesloten van de lijst van handelingen waarvoor in afwijking van artikel 4.2.1 geen omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist is.

¹¹ De raad merkt volledigheidshalve op dat de voorliggende uitvoeringsbesluiten geen wijzigingen aanbrengen aan de bestaande regeling inzake zorgwonen. Voor zijn standpunten hierover verwijst de raad naar het eerder uitgebrachte advies over het decreet zorgwonen: <https://sarovlaanderen.be/advies-decreet-zorgwonen>

¹² Strategische Visie BRV, pag. 26: 'Het bijkomend gemiddeld dagelijks ruimtebeslag is tegen 2040 teruggedrongen tot 0 hectare.', Strategische Visie BRV, pag. 36: 'De bijkomende ruimte-inname van 6 ha/dag of ca. 2.000 ha/jaar (2013) zal stelselmatig dalen naar 0 in 2040 en ruimtelijke uitbreidingen vormen op middellange termijn een uitzondering in de ruimtelijke ontwikkelingspraktijk. De daling van de gemiddelde dagelijkse ruimte-inname van 6 ha/dag naar 0 ha/dag volgt een ambitieus ritme, waarbij tegen 2025 de dagelijkse ruimte-inname beperkt is tot 3 ha/dag.'

¹³ Strategische Visie BRV, pag. 30: 'De verhardingsgraad in de bestemmingen landbouw, natuur en bos is tegen 2050 minstens met 1/5 teruggedrongen ten opzichte van 2015.'

vrijgestelde handelingen, in het licht van het beoogde evenwicht administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid, en ruimtelijke kwaliteit, en de afstemming met het Vlaamse omgevingsbeleid (zie verder punten 8-15).

Standpunt Voka: Voka benadrukt dat de in het ontwerpbesluit opgenomen nieuwe vrijstellingsgronden een duidelijke meerwaarde betekenen voor ondernemingen. De maatregel sluit nauw aan bij de doelstellingen inzake administratieve vereenvoudiging uit het Vlaams Regeerakkoord en bij de rechtsgrond van artikel 4.2.3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. In het bijzonder waardeert Voka dat voor industrie en bedrijvigheid enkele bestaande vrijstellingsgronden worden verruimd en bepaalde meldingsplichten op een evenwichtige manier worden verschoven naar het Vrijstellingsbesluit. Dit zorgt voor een efficiënter en werkbaarder regelgevend kader voor ondernemingen.

8. Handelingen in industriegebied: verhardingen zeehavengebied. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 6-8) maakt de plaatsing van constructies tot 300m² per goed (voorheen 200m² per goed), de aanleg of uitbreiding van verhardingen tot 500m² per goed (voorheen 200m² per goed) en de bouw of uitbreiding van gebouwen tot 500m² per goed (voorheen 100m² per goed) in afgebakend zeehavengebied vrijgesteld van vergunning.

De raad merkt op dat met deze wijzigingen heel wat bijkomende verhardingen kunnen worden gerealiseerd zonder ruimtelijke afweging. De raad vraagt deze keuzes beter te onderbouwen in het licht van de strategische doelstellingen inzake het beperken van het bijkomend ruimtebeslag en de daling van de verhardingsgraad.

Standpunt Voka: Voka ondersteunt de invoering van een vrijstellingsgrond voor de aanleg van verhardingen in zeehavengebied als een zinvolle maatregel inzake administratieve vereenvoudiging. Door de huidige meldingsplicht uit artikel 5 van het Meldingsbesluit eenvoudig om te zetten in een vrijstelling, wordt een duidelijke en efficiënte lastenverlaging gerealiseerd voor initiatiefnemers binnen de zeehavengebieden. Tegelijk benadrukt Voka, in lijn met het Verslag aan de Vlaamse Regering, dat de randvoorwaarden bij deze vrijstellingsregeling voldoende waarborgen bieden zodat de maatregel niet leidt tot ongecontroleerd ruimtebeslag, maar wel tot een meer werkbare en evenwichtige regeling voor ondernemingen in zeehavengebieden.

9. Vrijstellingen in land- en tuinbouwgebied: schuilhokken voor weidedieren. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 9) versoepelt de vergunningsregels voor schuilhokken voor weidedieren. Zo wordt de vrijgestelde maximale oppervlakte voor schuilhokken bestemd voor runderen opgetrokken van 40m² tot 100m², en vervalt de voorwaarde dat deze in hout moeten worden opgericht.

Volgens het Verslag aan de Vlaamse Regering (pag. 9) is deze versoepeling ingegeven vanuit dierenwelzijn.¹⁴ De raad erkent het belang van dierenwelzijn, maar acht deze motivering onvoldoende gelet op de potentieel ruimtelijke impact van deze versoepelingen. De voorgestelde aanpassingen lijken bovendien niet overeenstemming met de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake het beperken van het bijkomend ruimtebeslag tegen 2040 en het vrijwaren van open ruimte.

De raad vraagt daarnaast te verduidelijken of deze vrijstelling ook van toepassing is in ruimtelijk kwetsbaar gebied. Volgens de VCRO (art. 4.4.8/2, §1) is in landbouwgebieden zonder bestaande stallingsmogelijkheden onder bepaalde voorwaarden een omgevingsvergunning mogelijk voor de oprichting van één stal voor weidedieren die geen betrekking heeft op een effectief

¹⁴ De Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 voorziet dat weidedieren tegen 2029 moeten kunnen genieten van 'beschutting'

beroepslandbouwbedrijf, maar nooit in ruimtelijk kwetsbaar gebied.¹⁵

Tot slot heeft de raad bedenkingen bij de handhaafbaarheid van de nieuwe bepaling dat een schuilhok dat na 1 januari 2026 geplaatst wordt, verplicht moet worden verwijderd indien gedurende vijf opeenvolgende jaren geen weidedieren op de weide aanwezig zijn.

10. Vrijstellingen in land- en tuinbouwgebied: pocketvergister, wateropslag en vul- en spoelplaats. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen voorziet onder voorwaarden een stedenbouwkundige vrijstelling voor pocketvergisters (momenteel vergunningsplichtig).¹⁶ Daarnaast worden ook vrijstellingen voorzien voor de aanleg van één overdekte vul- en spoelplaats voor landbouwwerktuigen, en voor de aanleg van een wateropslag met een maximaal volume van 200m³, op maximaal 50 meter van het gebouwcomplex, in functie van professionele landbouwactiviteiten.

De raad vraagt aandacht voor de mogelijke cumulatieve ruimtelijke impact van dergelijke ingrepen. Daarnaast vraagt de raad te verduidelijken of bij de pocketvergister voortaan ook de eventuele onderliggende verharding vrijgesteld is.

11. Vrijstellingen voor werken aan gevels en daken met stabiliteitswerken. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 2 en art. 4) stelt alle handelingen aan gevels en daken vrij van vergunningsplicht, op voorwaarde dat de energieprestatie van het gebouw niet verslechtert en het fysieke bouwvolume niet wijzigt.

De raad heeft hierbij een aantal bedenkingen. Zo merkt de raad op dat deze vrijstellingen potentieel ruimtelijke gevolgen kunnen hebben voor de onmiddellijke omgeving, onder andere in geval van het aanbrengen, verwijderen of aanpassen van gevelopeningen.

Daarnaast vraagt de raad te verduidelijken hoe de energieprestatie van het gebouw uniform en correct kan worden bepaald, in bijzonder in het geval het isoleren van gebouwen gepaard gaat met het doorvoeren van wijzigingen aan de gevelopeningen.

Wat betreft de vrijstellingen voor het aanbrengen van buitenisolatie op gebouwen (art. 2 en 4) vraagt de raad te evalueren wat de impact kan zijn op de beeldkwaliteit van de omgeving.

12. Vrijstellingen op openbaar domein: zonnepanelen en aanhorigheden op taluds. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 17, 4°) voorziet in een vrijstelling voor de plaatsing van zonnepanelen en aanhorigheden in reststroken langs wegen en spoorlijnen, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden.¹⁷

¹⁵ Art. 4.4.8/2 VCRO, §1 stelt: '§ 1. In gebieden met een gebiedsaanduiding die tot de categorie 'landbouw' behoren, kan, voor zover er geen bestaande stallingsmogelijkheden zijn, een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen worden afgegeven voor het oprichten van één stal voor weidedieren die geen betrekking heeft op een effectief beroepslandbouwbedrijf, als voldaan is aan alle hiernavolgende voorwaarden: 1° de stal wordt volledig opgericht binnen een straal van vijftig meter van een hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte residentiële woning of bedrijfswoning; 2° de stal heeft een maximale kroonlijsthoogte van 3,5 meter; 3° de stal heeft een maximale vloeroppervlakte van 120 vierkante meter per hectare grasland, met een absoluut maximum van 200 vierkante meter.

Bij de beoordeling van vergunningsaanvragen wordt rekening gehouden met de landschappelijke inpasbaarheid in het gebied.

(...)

De mogelijkheid, vermeld in het eerste lid, geldt niet in de volgende gebieden: 1° ruimtelijk kwetsbaar gebied; 2° gebieden aangewezen op de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen als a) bouwvrij agrarisch gebied; b) agrarisch gebied met overdruk natuurverweving.'

¹⁶ Verslag aan de Vlaamse Regering, pag. 10: 'Voor deze installaties moet dus nog steeds een beoordeling van het milieulijk gebeuren.'

¹⁷ Art. 17, 4°: 'De plaatsing van zonnepanelen en aanhorigheden ervan op openbaar domein door, in opdracht van of met toestemming van de wegbeheerder in de berm of op het talud van autosnelwegen of spoorwegen, op

De raad onderschrijft het belang van dergelijke installaties in het licht van de energietransitie. Tegelijk wijst de raad erop dat veel van de betrokken taluds bij de aanleg van de lijninfrastructuur destijds werden gevalideerd als mitigerende maatregelen en/of als natuurverbindingen. De raad vindt het vanuit die optiek geen goede zaak dat er voor de plaatsing van zonnepanelen en aanhorigheden op die locaties geen afweging meer zou gebeuren van de ruimtelijke en ecologische impact van deze handelingen.

13. Vrijstelling voor openbaar domein: ondeelbare lijninfrastructuur. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 17) voert een nieuwe bepaling in waarbij in het geval van lijninfrastructuur, vrijstellingen enkel van toepassing zijn als de volledige ondeelbare lijninfrastructuur aan de voorwaarden voor vrijstelling voldoet.

De raad benadrukt dat deze wijziging niet mag leiden tot een onbedoelde verstrenging van de vergunningsplicht, zeker niet in situaties waarbij de overheid tegelijkertijd optreedt als aanvrager en vergunningverlener. De raad apprecieert in die zin dat het Verslag aan de Vlaamse Regering deze wijziging kadert als een maatregel ter bevordering van duidelijke en werkbare regelgeving.¹⁸

14. Vrijstellingen binnen erfgoedcontext. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 3, 2°) scherpt de vergunningsregels voor gebouwen in (bufferzones van) werelderfgoed en op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed aan.¹⁹ De raad kan deze verstrenging onderschrijven met het oog op een betere vrijwaring van het onroerend erfgoed.

Tegelijk vraagt de raad om te onderzoeken of een aantal nieuwe (en bestaande) vrijstellingen alsnog uitgesloten kunnen worden voor deze gebouwen in erfgoedcontext.

Concreet gaat het om de vrijstelling voor binnenverbouwingen (art. 2 en 4). De raad merkt op dat bepaalde gebouwen net beschermd zijn of opgenomen op de vastgestelde inventaris omwille van hun waardevolle interieur. Het vrijstellen van binnenverbouwingen zonder enige beoordeling kan in dergelijke gevallen potentieel leiden tot een verlies van erfgoedwaarden.

Daarnaast betreft het de vrijstelling voor technische installaties (art. 18). De raad is van oordeel dat de visuele en ruimtelijke impact van dergelijke installaties in erfgoedcontext veelal niet te verwaarlozen is en een vergunningsplicht hierdoor op zijn plaats is.

De raad acht het ook niet wenselijk om de uitbouw van glasvezelnetwerken (art. 20) in zones met hoge erfgoedwaarde vrij te stellen. Uit de praktijk blijkt dat bij de aanleg van dergelijke netwerken weinig rekening wordt gehouden met de erfgoedwaarde van gebouwen en constructies. Hetzelfde geldt overigens ook voor de reeds bestaande bepalingen over communicatiekabels, leidingen, aansluitdozen enz. (huidig artikel 12.4 van het Vrijstellingenbesluit).

minder dan dertig meter van de grens van de wegverharding of de spoorrail. Deze vrijstelling geldt niet in ruimtelijk kwetsbaar gebied.'

¹⁸ Het verslag aan de Vlaamse Regering (pag. 14) vermeldt hierover dat deze wijziging op het eerste zicht overkomt als een verstrenging, maar het de initiatiefnemers veel makkelijker zal maken om hun dossiers correct op te stellen.

¹⁹ In de huidige regelgeving (art. 2.1, 2°) zijn handelingen aan zijgevels, achtergevels en daken aan gebouwen gelegen in (bufferzones van) werelderfgoed of op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed, mits uitgevoerd zonder stabiliteitswerken en zonder wijziging van het fysiek bouwvolume, vrijgesteld van vergunning. Ook het plaatsen van zonnepanelen of zonneboilers op een plat dak, tot maximaal 1 meter boven de dakrand, en zonnepanelen of zonneboilers die geïntegreerd zijn in het hellende dakvlak, voor gebouwen gelegen in (bufferzones van) werelderfgoed of op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed, zijn in de huidige regelgeving (art. 2.1, 3°) vrijgesteld van vergunning.

Het wijzigingsbesluit Vrijstellingen (art. 3, 2°) sluit voor gebouwen in (bufferzones van) werelderfgoed of op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed de vrijstellingen uit voor handelingen aan gevels en daken, zonder energieprestatie van het gebouw te verslechteren en zonder het fysieke bouwvolume te wijzigen, en voor het aanbrengen van isolatie, met inbegrip van de gebruikelijke afwerking. Ook geldt de vrijstelling voor het plaatsen van zonnepanelen of zonneboilers onder voorwaarden niet langer voor gebouwen in (bufferzones van) werelderfgoed of op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed.

15. Militaire installaties van strategisch belang. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 15) schrapt de voorwaarde dat militaire installaties enkel vrijgesteld kunnen worden in gebieden die op plannen van aanleg of op ruimtelijke uitvoeringsplannen als militair domein zijn aangeduid. Hierdoor wordt een generieke regeling ingevoerd voor installaties en gebouwen van militair strategisch belang, waardoor deze voortaan zonder vergunning kunnen worden opgericht in om het even welk gebied, ongeacht de bestemming.

Allereerst merkt de raad op dat het Verslag aan de Vlaamse Regering geen motivering bevat voor de invoering van deze regeling. De raad verwijst naar het lopende regelgevend initiatief rond het sui generisdecreet Defensie, waarover SARO ook om advies is gevraagd.²⁰ Het is onduidelijk hoe de voorliggende bepalingen zich tot dit regelgevend initiatief verhouden. Tevens is onduidelijk hoe de voorliggende bepalingen gekaderd moeten worden met betrekking tot het Vlaamse defensieplan en tot de defensieplannen en -afspraken op federaal, Europees en internationaal niveau.

De raad merkt bovendien op dat een omliggende definitie van *‘installaties van militair strategisch belang’* ontbreekt, waardoor het onduidelijk is welke gebouwen en installaties onder deze regeling zouden vallen. Het risico bestaat hierdoor dat het begrip *‘installaties van militair strategisch belang’* een containerbegrip wordt.

In dat licht verwijst de raad naar het belang van een proactieve en planmatige aanpak waarbij noodzakelijke Vlaamse defensie-infrastructuur zoveel mogelijk vooraf wordt gepland en voorbereid, zodat bij een uitzonderingssituatie snel geschakeld kan worden. Ook deze vrijstellingsgrond moet bekeken en toegepast worden in functie van zo een proactieve aanpak. Daarbij is het essentieel dat er te allen tijde een zekere mate van overleg blijft tussen de Vlaamse Regering en Defensie.

V. LIMITATIEVE LIJST: UNIFORMITEIT VERSUS LOKALE AUTONOMIE

16. Limitatieve lijst in Verzameldecreet Omgeving. In zijn advies van 21 december 2022 over het voorontwerp van Verzameldecreet Omgeving²¹ kon de raad de voorgestelde opheffing van de mogelijkheid van gemeenten om via verordeningen vergunnings- en meldingsplichten in te voeren, niet ondersteunen.²² De raad merkte op dat het debat over de aanpassing van het systeem van vergunningen-meldingen-vrijstellingen toen nog volop werd gevoerd op niveau van de Vlaamse Regering. De raad benadrukte dat daarbij specifieke aandacht moest gaan naar de autonomie van de gemeenten en de mogelijkheid voor de gemeenten om te opteren voor een verstrenging zodat gemeenten die dat wensen gericht kunnen sturen op een ruimtelijke ontwikkeling van hun grondgebied.

De raad vindt het in die zin positief dat er in de finale versie van het Verzameldecreet Omgeving (art. 73) de mogelijkheid is ingebouwd voor gemeenten om een vergunningsplicht in te voeren voor vrijgestelde of niet-vergunningsplichtige stedenbouwkundige handelingen die voorkomen op een door de Vlaamse Regering vast te stellen limitatieve lijst. Het is ook positief dat de Vlaamse Regering nu met het ‘ontwerpbesluit vaststelling limitatieve lijst’ werk maakt van deze aangekondigde limitatieve lijst.

17. Evenwicht tussen uniformiteit en lokale autonomie. De raad vindt het positief dat de limitatieve lijst met oog op duidelijkheid en uniformiteit beperkt is gehouden, maar tegelijk toelaat dat lokale besturen een eigen beleid blijven voeren, met name op vlak van natuur (bomen) en onroerend erfgoed.

²⁰<https://themis.vlaanderen.be/files/3e2110a0-60ca-11f0-a71f-c9eca0a02c79/download?name=VR%202025%201407%20DOC.0661-1%20Decreet%20sui%20generis%20defensie%20-%20nota%20TER.pdf&content-disposition=inline>

²¹ <https://sarovlaanderen.be/advies-verzameldecreet-2022>

²² VOKA, Unizo en Boerenbond namen hierbij een standpunt in.

Het blijft echter de vraag of, en in welke mate, deze regeling effectief zal leiden tot een administratieve vereenvoudiging ten opzichte van de bestaande situatie. De lijst laat immers nog steeds aanzienlijke variatie toe tussen lokale besturen onderling.

De raad stelt daarnaast vast dat de voorgestelde regeling onduidelijkheden oproept over de impact op de lokale beleidsruimte. Zo is het onduidelijk of gemeenten via stedenbouwkundige voorschriften in RUP's of via gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen nog handelingen kunnen verbieden, en of afwijkingen van dergelijke verboden nog mogelijk zijn via een collegebeslissing. De raad acht het aangewezen om dit nader te verduidelijken in het Verslag aan de Vlaamse Regering.

De raad formuleert daarnaast een aantal bedenkingen met betrekking tot de limitatieve lijst (zie verder punten 18 tot en met 21).

18. Alles-of-nietsregeling. De raad merkt op dat het ontwerpbesluit vaststelling limitatieve lijst (art. 1, 5°, a) t.e.m. g)) een brede opsomming bevat van mogelijke vergunningsplichtige handelingen aan het dak en de buitenmuren van beschermde monumenten en van goederen in beschermde stads- en dorpsgezichten. Het ontwerpbesluit (art. 1,6°) verwijst verder naar deze opsomming en voert zo een gelijkaardige mogelijke vergunningsplicht in voor niet-beschermd onroerend erfgoed (zie verder punt 19). Het Verslag aan de Vlaamse Regering (pag. 4) verduidelijkt dat het gaat om een alles-of-nietsregeling: lokale besturen kunnen de subonderdelen niet afzonderlijk selecteren, maar moeten de volledige lijst opnemen of niet.

De raad stelt zich vragen bij deze beperkte keuzevrijheid binnen de limitatieve lijst. Gelet op de administratieve druk die gepaard gaat met de integrale opname van deze handelingen, vraagt de raad om te onderzoeken of meer flexibiliteit binnen de lijst mogelijk is. Zo zouden gemeenten dan kunnen kiezen rond welke handelingen zij strenger wensen op te treden, zonder dat daardoor automatisch de volledige lijst vergunningsplichtig wordt.

19. Handelingen aan niet-beschermd erfgoed. Het ontwerpbesluit vaststelling limitatieve lijst (art. 1,6°) bepaalt dat gemeenten een vergunningsplicht kunnen invoeren voor bepaalde handelingen aan het dak en de buitenmuren van niet-beschermd erfgoed, die vrijgesteld zijn op Vlaams niveau. Het Verslag aan de Vlaamse Regering (pag. 5) verduidelijkt dat het begrip '*niet-beschermd erfgoed*' daarbij ruimer moet worden gezien dan het geïnventariseerd erfgoed.

SARO kan deze bepaling principieel onderschrijven, gelet op het feit dat de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed in sommige streken verouderd is, Vlaanderen deze inventarisatie niet meer aanpast, en een gemeente deze vastgestelde inventaris niet mag actualiseren tenzij ze erkend is als onroerenderfgoedgemeente. De raad vraagt evenwel garanties voor een transparante en eenduidige afbakening van het niet-beschermd onroerend erfgoed dat via een lokale stedenbouwkundige verordening aan de vergunningsplicht wordt onderworpen.

Volgens het ontwerpbesluit vaststelling limitatieve lijst moet een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening het deel van het grondgebied afbakenen dat – omwille van zijn architecturale, stedenbouwkundige, esthetische, culturele, historische of wetenschappelijke waarde – onder de vergunningsplicht valt. De raad merkt op dat deze ruime criteria niet nader worden gedefinieerd, en daardoor sterk voor interpretatie vatbaar zijn.

De raad benadrukt ook dat de afbakening objectief en gemotiveerd moet gebeuren, op basis van een duidelijke omschrijving en waardering van de erfgoedwaarden per pand. Het is essentieel dat zakelijkrechthouders kunnen nagaan waarom hun pand als waardevol erfgoed wordt beschouwd. Dit laat hen toe gericht inspraak te leveren tijdens het openbaar onderzoek over de stedenbouwkundige verordening, en nadien in eventuele omgevingsvergunningsaanvragen ook rekening te houden met de vastgestelde erfgoedwaarden.

20. Toepasbaarheid in werelderfgoedcontext. Het Verzameldecreet Omgeving van 17 mei 2024 (art. 121) voegt een nieuw artikel 6.6.1., §1 toe aan het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, met het oog op het voeren van een gericht onroerenderfgoedbeleid in werelderfgoedcontext. Dit

nieuwe artikel biedt gemeenten – met werelderfgoed of onroerend goed in de bufferzone ervan – de mogelijkheid om toelatingsplichten in te voeren voor bepaalde handelingen aan of in werelderfgoederen of onroerende goederen geheel of gedeeltelijk gelegen in de bufferzone ervan, waarvoor geen omgevingsvergunning vereist is. Deze handelingen moeten opgenomen zijn op een limitatieve lijst vastgesteld door de Vlaamse Regering.²³

Uit het Parlementair verslag van 8 mei 2025 blijkt dat deze bepaling werd ingevoerd met het oog op de unieke situatie van de Brugse binnenstad: *‘Tegelijk passen we het decreet Onroerend Erfgoed aan om ervoor te zorgen dat de heel specifieke en unieke situatie van de Brugse binnenstad, die als UNESCO-erfgoed aangeduid maar niet beschermd is, eenvoudiger wordt. De stad zal daar dan ook een heel gericht beleid kunnen voeren, gericht op de erfgoedwaarden. Ook dat wordt gedragen en is afgetoetst met de stad Brugge en de erfgoeddiensten.’*²⁴

De raad merkt op dat er nog geen concrete invulling is gegeven aan het betreffende artikel.²⁵ Het is onduidelijk of bij de Vlaamse Regering nog steeds de intentie bestaat om een afzonderlijke regeling uit te werken voor werelderfgoed, naast de voorliggende regelgevende initiatieven. De raad vraagt daarom te verduidelijken hoe het betreffende artikel uit het Verzameldecreet Omgeving van 17 mei 2024 zich verhoudt tot het ontwerpbesluit vaststelling limitatieve lijst.²⁶

De raad wijst er daarnaast op dat de Vlaamse overheid als State Party voor de Werelderfgoedconventie gehouden is aan de bepalingen van de *‘Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention’*. Deze richtlijnen bepalen dat bij een regelgevend initiatief dat mogelijk impact heeft op werelderfgoed, voorafgaand aan een definitieve beslissing, een Heritage Impact Assessment (HIA) moet worden uitgevoerd.²⁷ De voorliggende regelgeving heeft een rechtstreekse impact op de bestaande lokale regelgeving rond de bescherming van erfgoedwaarden en een mogelijk negatieve impact op het Vlaamse werelderfgoed (de Brugse binnenstad, de belforten, de begijnhoven...). De raad vraagt daarom het besluit vaststelling limitatieve lijst, alsook de andere twee voorliggende uitvoeringsbesluiten, voorafgaandelijk aan hun definitieve goedkeuring te onderwerpen aan een HIA, conform de internationale verplichtingen.

21. Overgangsbepalingen en inwerkingtreding. Het Verzameldecreet Omgeving van 17 mei 2024 (art. 74) voert in de VCRO een aantal overgangsbepalingen in met het oog op de invoering van de nieuwe regelgeving inzake de limitatieve lijst.²⁸ Zo krijgen lokale besturen twee jaar de tijd om

²³ *‘Bepaalde handelingen aan of in werelderfgoederen of onroerende goederen geheel of gedeeltelijk in de bufferzone ervan waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist, kunnen niet worden aangevat zonder een voorafgaande toelating van het college van Burgemeester en schepenen van de gemeente waar het werelderfgoed of het onroerend goed in de bufferzone ervan ligt tenzij zij zijn vrijgesteld in een beheersplan dat overeenkomstig artikel 8.1.1 is goedgekeurd. (...) De Vlaamse Regering bepaalt de toelatingsplichtige handelingen en de nadere regels voor het aanvragen en afleveren van de toelating.’*

²⁴ <https://www.vlaamsparlament.be/nl/parlementair-werk/plenaire-vergaderingen/1826899/verslag/1827971>

²⁵ De delegatie in art. 6.6.1, §1 van het Onroerenderfgoeddecreet aan de Vlaamse Regering tot bepaling van de betreffende toelatingsplichtige handelingen en de nadere regels voor het aanvragen en afleveren van de toelating is vooralsnog niet uitgevoerd.

²⁶ Met voorliggende limitatieve lijst (art. 1, 5° en 6°) zouden gemeenten wel kunnen opteren om de opgelijste handelingen in werelderfgoedcontext vergunningsplichtig (i.p.v. toelatingsplichtig) te maken.

²⁷ UNESCO World Heritage Centre - The Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention <https://www.onroenderfgoed.be/werken-aan-werelderfgoed-vergunningverlener> en <https://www.onroenderfgoed.be/werken-aan-werelderfgoed-vergunningverlener>

²⁸ Verzameldecreet Omgeving van 17 mei 2024, art. 74: Artikel 4.2.6 van dezelfde codex, gewijzigd bij decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt: *‘Artikel 4.2.6. De gemeenteraden en provincieraden brengen eventueel bestaande bouwverordeningen of stedenbouwkundige verordeningen waarin bijkomende vergunningsplichten of meldingsplichten zijn opgenomen die niet zijn voorzien in artikel 4.2.5, in overeenstemming met de bepalingen van deze codex binnen een termijn van twee jaar na datum waarop de Vlaamse Regering de limitatieve lijst, vermeld in artikel 4.2.5, eerste lid, heeft vastgesteld.’*

hun bestaande bouw- of stedenbouwkundige verordeningen in overeenstemming te brengen met de nieuwe regelgeving, en dit vanaf de datum van de vaststelling van de limitatieve lijst door de Vlaamse Regering. Het gaat daarbij om verordeningen die bijkomende vergunnings- of meldingsplichten bevatten die niet zijn opgenomen in de limitatieve lijst.

De raad heeft bedenkingen bij deze vooropgestelde termijn van twee jaar. SARO wijst er allereerst op dat de opmaak van een stedenbouwkundige verordening aanzienlijk veel tijd vergt. Een voldoende ruime overgangstermijn is noodzakelijk om te vermijden dat lokale regelgeving op korte tijd herhaaldelijk moet worden aangepast. Dit is nefast voor de duidelijkheid en werkbaarheid van de regelgeving voor zowel initiatiefnemers als vergunningverlenende overheden.

Daarnaast wijst de raad op de voorziene opheffing ‘van rechtswege’ van bepalingen in bestaande lokale stedenbouwkundige verordeningen, die bijkomende vergunningsplichten bevatten, twee jaar na de vaststelling van de limitatieve lijst door de Vlaamse Regering. De raad merkt op dat dergelijke opheffingen mogelijk negatieve milieueffecten kunnen hebben, onder meer voor de disciplines landschap, bouwkundig erfgoed, en archeologie. Daarom vraagt de raad te verduidelijken hoe een opheffing ‘van rechtswege’ – zonder beoordeling van de mogelijke milieueffecten – kan worden verantwoord in het licht van de plan-MER-regelgeving.

VI. ARTIKELSGEWIJZE BEMERKINGEN

22. Art. 3 wijzigingsbesluit meldingen: strijdigheidsbepaling. Het wijzigingsbesluit meldingen (art. 3) wijzigt de strijdigheidsbepaling uit het huidige meldingsbesluit. De bepaling dat de handelingen niet strijdig mogen zijn met ‘ruimtelijke uitvoeringsplannen’ wordt verengd naar ‘gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen’. De raad vraagt te verduidelijken waarom deze wijziging wordt doorgevoerd. De raad merkt op dat gewestelijke of provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen immers ook vaak gedetailleerde voorschriften bevatten.

Het wijzigingsbesluit meldingen voegt ook een vijfde lid toe aan artikel 6 van het huidige meldingsbesluit, waarin wordt gesteld dat conform artikel 4.2.2. van de VCRO de bepalingen van dit hoofdstuk niet van toepassing zijn op handelingen die worden uitgevoerd in ruimtelijk kwetsbaar gebied.

De raad merkt op dat het Verzameldecreet Omgeving van 17 mei 2024 een wijziging doorvoert aan de betreffende bepaling van artikel 4.2.2. waardoor de meldingsplicht niet van toepassing is op handelingen die worden uitgevoerd in ruimtelijk kwetsbaar gebied ‘met uitzondering van parkgebied’. De nodige afstemming is hier vereist.

23. Art. 3 en 5 wijzigingsbesluit vrijstellingen: uitzonderingen. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 3) voegt een bepaling toe die stelt dat de handelingen, vermeld in artikel 2.1, 2°, 2/1° en 3°, c) en d), niet uitgevoerd worden in gebieden die erkend zijn als werelderfgoed of die in de bufferzone van werelderfgoed liggen en aan gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris erfgoed. De raad merkt op dat artikel 2.1, 2/1° in het huidige vrijstellingenbesluit al dergelijke uitzonderingsbepaling bevat.

Hetzelfde geldt voor artikel 5 van het wijzigingsbesluit vrijstellingen. Dat voegt een bepaling toe die stelt dat de handelingen, vermeld in artikel 3.1, 2°, 2/1° en 3°, c) en d), niet uitgevoerd worden in gebieden die erkend zijn als werelderfgoed of die in de bufferzone van werelderfgoed liggen en

Bepalingen in bestaande gemeentelijke of provinciale stedenbouwkundige verordeningen die bijkomende vergunningsplichten ingevoerd hebben, die niet zijn voorzien in artikel 4.2.5, worden van rechtswege opgeheven twee jaar na de datum waarop de Vlaamse Regering de limitatieve lijst, vermeld in artikel 4.2.5, eerste lid, heeft vastgesteld.

Bepalingen in bestaande gemeentelijke of provinciale stedenbouwkundige verordeningen die bijkomende meldingsplichten regelen, worden van rechtswege opgeheven twee jaar na de datum waarop de Vlaamse Regering de limitatieve lijst, vermeld in artikel 4.2.5, eerste lid, heeft vastgesteld.’

aan gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris erfgoed. Artikel 3.1, 2/1° in het huidige vrijstellingenbesluit bevat ook al dergelijke uitzonderingsbepaling.

24. Art. 6-7-8 wijzigingsbesluit vrijstellingen: toevoeging 'van vergunning vrijgestelde'. In artikel 6 worden op verschillende plaatsen de woorden 'de constructies' vervangen door 'de van vergunning vrijgestelde constructies'. In artikel 7 gebeurt dat niet voor 'de verharding', en in artikel 8 evenmin voor 'de gebouwen'. Dat is niet consequent. Puur tekstueel is het niet noodzakelijk om telkens 'de constructies', 'de verharding' of 'de gebouwen' vooraf te laten gaan door 'de van vergunning vrijgestelde' aangezien elk van deze artikels net handelt over de vrijstelling van een bepaald type handeling. Een bijkomende verduidelijking lijkt de raad overbodig. Dit zou bovendien de leesbaarheid zelfs kunnen verminderen.
25. Art. 17 wijzigingsbesluit vrijstellingen: overdekte fietsenstallingen. De bepaling dat overdekte fietsenstallingen worden vrijgesteld van vergunning onder enkele voorwaarden, lijkt te gelden voor zowel private als publieke fietsenstallingen. Het verslag aan de Vlaamse Regering (pag. 13) lijkt deze bepaling echter te beperken tot fietsenstallingen 'van algemeen belang'. De raad acht het wenselijk dit als dusdanig in de betreffende bepaling in te schrijven.

Het artikel bepaalt dat het hemelwater op eigen terrein dient te blijven. De raad vraagt te overwegen om ook toe te voegen dat het hemelwater ter plekke moet infiltreren. Dit om te voorkomen dat het hemelwater van publieke overdekte fietsenstallingen versneld wordt afgevoerd via de openbare riolering.
26. Art. 17 wijzigingsbesluit vrijstellingen: vervanging bruggen, tunnels en vergelijkbare constructies. De raad merkt op dat de woorden 'vergelijkbare', 'kenmerkend dezelfde' en 'draagkracht' zeer ruime begrippen zijn, die voor interpretatie vatbaar zijn. De raad vraagt de betreffende formulering met betrekking tot het vervangen van bruggen, tunnels en vergelijkbare constructies, aan te passen.
27. Art. 21 wijzigingsbesluit vrijstellingen: reliëfwijzigingen. De raad vraagt de formulering van dit artikel aan te passen. Het is onduidelijk wat wordt bedoeld met de woorden 'in totaliteit'; wat als een deel wordt opgehoogd en een deel uitgediept?
28. Wijzigingsbesluit vrijstellingen: definities. De raad suggereert om volgende definities toe te voegen aan het wijzigingsbesluit vrijstellingen: 'omschrijvende oppervlakte' (art. 10), 'groenscherm' (art. 10) en 'landbouwgoed' (art. 12).

Standpunt Boerenbond bij het advies:

Het vrijstellingenbesluit voorziet in een aantal nieuwe mogelijkheden voor de land-en tuinbouwsector die tegemoet komen aan verplichtingen en verwachtingen op het vlak van dierenwelzijn (vrijstelling voor schuilhokken), milieu en klimaat (vrijstelling voor pocketvergisters, vul-en spoelplaatsen en wateropslag), hetgeen door de sector positief wordt onthaald. Anderzijds heeft de sector een aantal opmerkingen bij het voorstel van wijzigingsbesluit.

Boerenbond vraagt om plastictunnels niet uit te sluiten van de vrijstelling van de vereiste van een omgevingsvergunning voor de teelt en bescherming van landbouwgewassen. Plastictunnels zijn immers geen vaste maar verplaatsbare constructies. In het buitengebied zijn land-en tuinbouwactiviteiten ook zone-eigen activiteiten. Bovendien gelden voor de vrijstelling in kwestie bepaalde voorwaarden (hoogte van maximale hoogte van 3,5 m² tot maximaal 1,5 m boven de teelt, vereisten omtrent opvang, hergebruik en afvoer van hemelwater, niet in bepaalde gebieden, ...). De toelichting in de nota VR maakt bovendien een onderscheid tussen permanent aanwezige plastictunnels en plastictunnels die geen permanent karakter hebben. Voor niet-permanente plastictunnels zou de vrijstelling wél van toepassing zijn. De nota VR luidt immers : "Dit is evenwel geen probleem voor de meeste plastictunnels die geen permanent karakter kennen. Daar is de vrijstelling van punt 1° van toepassing." Dit zou

moeten worden verduidelijkt in het Vrijstellingenbesluit zelf.

Het wijzigingsbesluit versoepelt de vergunningsregels voor schuilhokken voor weidedieren, hetgeen door de sector positief wordt geapprecieerd. Voor wat betreft de vrijstelling voor schuilhokken dient te worden opgemerkt dat de vereiste ligplaats voor een volwassen rund in een stal minimaal 4,5m² is (en zal in de toekomst vermoedelijk naar 6m² gaan) waardoor de vrijstelling gaat over schuilhokken voor groepen van maximaal 20 en in de toekomst vermoedelijk 16 runderen, hetgeen beperkt is, te meer vermits beweiding in het kader van het stikstofbeleid een belangrijke maatregel is om het ontstaan van ammoniak te vermijden.

De maximale hoogte van 3 meter strookt niet met de adviezen van een goede stallenbouw voor landbouwdieren (runderen). Bij hitte is het interessanter om de dakplaten hoger te hebben, zodat er voldoende ruimte is boven de dieren. Op warme dagen kan de stralingswarmte van de dakplaten immers belangrijk zijn. De vrijstelling zou ook van toepassing moeten zijn op de verharding in het schuilhok voor landbouwdieren (runderen).

De vrijstelling voor de plaatsing van een pocketvergister wordt door de sector positief onthaald. Een pocketvergister biedt immers de mogelijkheid om met mest biogas te produceren. Dit biogas kan vervolgens naar een warmte-krachtkoppeling (WKK) gaan, waar het methaan uit het biogas wordt verbrand om zo hernieuwbare energie onder de vorm van warmte en elektriciteit te produceren. De vergiste biomassa, het digestaat, kan worden gebruikt als meststof.

In het kader van de vrijstelling mag de afstand van de pocketvergister tot een bestaand bedrijfsgebouw minder dan vijftien meter bedragen, hetgeen een korte afstand is. Vanuit de sector wordt gevraagd om de afstand tot een bestaand bedrijfsgebouw minstens te verdubbelen. Er dient te worden nagegaan of een maximale oppervlakte van 200m² in de praktijk afdoende is voor de plaatsing van een “gangbare” pocketvergister, met inbegrip van de verhardingen.

Ook de vrijstelling voor vul-en spoelplaatsen is positief, dit in de aanpak van puntvervuilingen door gewasbeschermingsmiddelen. De vrijstelling betreft echter niet-overdekte vul-en spoelplaatsen. De term “landbouwwerktuigen” is niet heel duidelijk. Het gaat over toestellen die het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen faciliteren, zijnde spuittoestellen, hetgeen duidelijk blijkt uit de nota VR. Vanuit de sector wordt gevraagd om ook voor wat betreft vul-en spoelplaatsen de afstand tot een bestaand bedrijfsgebouw minstens te verdubbelen. De sector vraagt tevens om in het kader van de Vlaamse hemelwaterverordening de vrijstelling uit te breiden naar overdekte vul-en spoelplaatsen, dus met inbegrip van een dakconstructie.

De sector vraagt om de plaatsing van thuisbatterijen ten behoeve van land-en tuinbouwbedrijven, met inbegrip van eventuele verhardingen, bijkomend op te nemen in het Vrijstellingenbesluit, evenals de plaatsing van stuwen op onbevaarbare waterlopen en grachten.

Tenslotte is ook de vrijstelling voor de realisatie van wateropslag in functie van de professionele teelt van landbouwgewassen of van de professionele veeteelt positief. Het toegelaten volume van 200 m³ is wel zeer beperkt. Het voorstel vanuit de sector is, om dat minstens op te trekken naar 500m³. De term “waterbassin” in artikel 10 b) dient vermoedelijk te worden vervangen door “foliebassin”.